

OBRAZLOŽENJE

NACRTA ODLUKE O USVAJANJU PROGRAMA NOVČANIH POTICAJA ZA UNAPREĐENJE PRIMARNE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE U 2023. GODINI

I. PRAVNI TEMELJ

Pravni temelj za donošenje odluke sadržan je u članku 26. Zakona o poljoprivredi („Službene novine FBiH“, broj 88/07, 4/10 i 7/13), i člancima 23. i 104. Statuta općine Usora („Službeni glasnik općine Usora“, broj 05/17).

Člankom 26. Zakona o poljoprivredi propisano je da jedinice lokalne samouprave mogu propisati dodatne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede, odnosno osigurati sredstva u Proračunu općine za poticanje poljoprivrede.

Proračunom općine Usora za 2023. godinu (Službeni glasnik općine Usora broj 1/23) predviđena su sredstva „Subvencija za poljoprivredu“ u iznosu od 35.000,00 KM. Služba za gospodarstvo i financije kao nadležna služba za oblast poljoprivrede pripremila je Nacrt Odluke „Program novčanih poticaja za unaprjeđenje primarne poljoprivredne proizvodnje u 2023. godini“ i ispred Općinskog načelnika kao predlagatelja upućen je na OV u daljnju proceduru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ODLUKE

Razlozi za donošenje Odluke su:

1. Održivost i utjecaj na razvoj općine.
2. Intenziviranje poljoprivredne proizvodnje.
3. Povećanje obradivih površina i stupnja njihovog iskorištenja.
4. Intenzivniji ruralni razvoj uz očuvanje okoliša i životne sredine.
5. Smanjenje stope nezaposlenosti.
6. Ublažavanje porasta troškova sjetve,

Na temelju Odluke o izvršenju Proračuna za 2023. godinu pristupilo je se izradi Programa novčanih poticaja za unaprjeđenje primarne poljoprivredne proizvodnje u 2023. godini.

III. OBRAZLOŽENJE PROGRAMA POTICAJA

Pri izradi Programa novčanih poticaja za unaprjeđenje primarne poljoprivredne proizvodnje u 2023. godini uzeti su u obzir pokazatelji koji utiču na poljoprivrednu proizvodnju, pokazatelji s terena, primjedbe date od strane poljoprivrednih proizvođača, vlastita iskustva u primjeni novčanih poticaja (pogotovo 2022. godine), iskustva u razvoju poljoprivrede i sela iz drugih općina BiH, te utvrđena prava i kriteriji na ostvarivanje poticaja za poljoprivredu iz Programa poticaja Federacije BiH i Zeničko-dobojske županije.

Maksimalan iznos svih oblika poticaja po ovom Programu koji može dobiti jedan podnositelj zahtjeva je predviđen u iznosu od 400, 00 KM za fizičke osobe i 500,00 KM za obrte.

U prošloj godini vrijednost maksimalno dodijeljenih sredstava bila je 500,00 KM za fizičke osobe i 700,00 KM za obrte. Kako bi podržali osobe registrirane za obavljanje poljoprivredne djelatnosti sukladno financijskim mogućnostima i po ugledu na federalnu Odluku o poticajima za njih smo predvidjeli maksimalni iznos od 500.00 KM, za poticaj po podnositelju zahtjeva.

Iznos sredstava predviđenih za poticanje primarne poljoprivredne proizvodnje u Proračunu općine Usora je ostao na prošlogodišnjem nivou. Predviđeni iznos sredstava po jednom aplikantu, uzimajući u obzir činjenicu da se povećao broj podnesenih zahtjeva u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu za 56, odnosno 349 %, ne može se predvidjeti u većem iznosu.

Određeni broj poljoprivrednih proizvođača nije ostvario pravo na općinski poticaj u 2022. godini zbog ograničenih financijskih mogućnosti, a izrazio je nezadovoljstvo u Službi usmenim protestom, te je Program novčanih poticaja u 2023. godini izmijenjen u pogledu maksimalno predviđenih sredstava za isplatu po jednom korisniku, kao i smanjenjem maksimalno predviđenog poticaja po proizvodnjama za jednog aplikanta. Time je data mogućnost da veći broj poljoprivredni proizvođača ostvari pravo na novčanu podršku i time bar dijelom refundira troškove nabave sjemena i mineralnih đubriva za sjetvu.

Program je izmijenjen i u dijelu vrsta poticaja. Uveden je poticaj za registrirane poljoprivredne obrte. Pri uvođenju ove vrste poticaja rukovodili smo se činjenicom da najveći broj obrta aplicira i ispuni kriterije za poticane proizvodnje i da ovo pojednostavljuje postupak i aplikantima i Povjerenstvu s gledišta ekonomičnosti postupka.

Obrtnici se mogu prijaviti samo za ovaj vid poticaja i s tog razloga došlo je do umanjenja pojedini stavki predviđenih sredstava po vrstama za biljnu i animalnu proizvodnju koja se potiče. Umanjeni dio sredstava je preraspoređen za poticaj za registrirane obrte, odnosno iskazan je kroz taj poticaj (10.000,00 KM). Preostali dio sredstava se raspoređuje na animalnu i biljnu proizvodnju za aplikante fizike osobe.

Pri planiranju sredstava za pojedini vid poticaja rukovodili smo se pokazateljima iz 2022. godine, odnosno brojem podnesenih zahtjeva za pojedini vid poticaja, kao i visini isplaćenih sredstava.

Uzimajući u obzir naprijed izložene činjenice, kao i sagledavajući strukturu poticaja u susjednim općinama, odobrene poticaje s federalne i županijske razine za poljoprivredne proizvođače s područja naše općine pristupilo se izradi ovog Programa poticaja.

Obrazloženje pojedinih točaka Programa poticaja

1. Poticaj registriranih poljoprivrednih obrta

Kriterij kojeg mora ispuniti podnositelj zahtjeva za dobivanje novčane naknade na ime poticaja za registrirane poljoprivredne obrte je da je registracija i upis u Registar poljoprivrednih gospodarstava poljoprivrednog obrta izvršena prije objave ovog Programa. Obrt mora biti registriran sukladno Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima (Službene novine FBiH, broj 75/21). Isplata mora biti pokrivena računima u ulaganja u poljoprivrednu proizvodnju (sjetvu, prehranu životinja - računi od 1.10.2022. godine i iz 2023. godine).

Maksimalan iznos potpore iznosi 500,00 KM. U slučaju većeg broja prijava točan iznos potpore će se dobiti stavljanjem u omjer raspoloživih sredstava sa brojem podnesenih prijava.

2. Poticaj proizvodnji kukuruza

Kriteriji koje mora ispuniti podnositelj zahtjeva fizička osoba za dobivanje novčane naknade na ime poticaja za proizvodnju kukuruza su minimalna površina zasijana kukuruzom je 0,5 ha (5 dunuma),

Isplata mora biti pokrivena računima o ulaganju u sjetvu (računi od 1.10.2022. godine i iz 2023. godine).

Visina poticaja će ovisiti o broju prijavljenih korisnika i zasijanim površinama. Maksimalni iznos potpore za ovaj vid proizvodnje je 300,00 KM po podnesenom zahtjevu.

3. Poticaj proizvodnji povrća

Kriteriji koje mora ispuniti podnositelj zahtjeva za dobivanje novčane naknade na ime poticaja za proizvodnju povrća su: da je fizička osoba, minimalna površina zasijana povrćem (na otvorenom i/ili zatvorenom prostoru) je 01, ha (1 dunum), isplata mora biti pokrivena računima o ulaganju u sjetvu (računi od 1.10.2022. godine i iz 2023. godine).

Visina poticaja će ovisiti o broju prijavljenih korisnika i zasijanim površinama. Maksimalni iznos potpore za ovaj vid proizvodnje je 250,00 KM po podnesenom zahtjevu.

4. Poticaj proizvodnji voća

Kriteriji koje mora ispuniti podnositelj zahtjeva za dobivanje novčane naknade na ime poticaja za proizvodnju voća su: da je fizička osoba, da minimalna zasađena površina voćem je 0 3, ha (3 dunuma) monokulturnog nasada voća, s minimalnim brojem stabala 50/dunumu, isplata mora biti pokrivena računima o ulaganju u voćnjak (računi od 1.10.2022. godine i iz 2023. godine).

Visina poticaja će ovisiti o broju prijavljenih korisnika i zasijanim površinama. Maksimalni iznos potpore za ovaj vid proizvodnje je 200,00 KM po podnesenom zahtjevu.

5. Poticaj za uzgoj pčelinjih zajednica

Kriteriji koje mora ispuniti podnositelj zahtjeva za dobivanje novčane naknade na ime poticaja za uzgoj pčelinjih zajednica su: da je fizička osoba i da u trenutku prijavljivanja poticaja posjeduje minimalno 20 pčelinjih zajednica.

Visina poticaja iznosi 5,00 KM po pčelinjoj zajednici. Visina poticaja može biti i manja, ovisno od broja odobrenih zahtjeva. Maksimalan iznos potpore po ovom osnovu iznosi 300,00 KM.

6. Poticaj uzgoju muznih krava

Kriteriji su minimalno tri muzne krave u uzgoju fizičkih osoba. Visina poticaja predviđena je u iznosu od 30,00 KM po grlu, a planiran prema ukupno predviđenim sredstvima u iznosu od 500,00 KM i broju muznih krava u uzgoju (fizičkih osoba).

7. Poticaj za tov junadi

Kriteriji su minimalno tri juneta uvedena u tov fizičkih osoba, ne starija od 18 mjeseci u trenutku podnošenja zahtjeva za poticaj. Visina poticaja predviđena u iznosu od 30, 00 KM po junetu. Uzet je obzir broj junadi (u tovu fizičkih osoba) i raspoloživa sredstva (1.300,00 KM).

8. Poticanje uzgoju ovaca i koza

Za ovaj vid poticaja je predviđeno 1.100,00 KM, s poticanjem 5,00 KM po grlu/ovca i 15,00 KM grlo/koza, uz kriterij minimalo 15 ovaca i/ ili koza u uzgoju fizičke osobe. Uzeli smo u obzir broj grla (u uzgoju fizičkih osoba) i mogućnost poticanja i malih uzgajivač

9. Poticanje uzgoju rasplodnih krmača

Kriteriji su ostali na nivou prošlogodišnjih, uz obvezu Povjerenstva da obiđe sve prijavljene aplikante.

Kriteriji koje mora ispuniti podnositelj zahtjeva za dobivanje novčane naknade na ime poticaja za uzgoj rasplodnih krmača su da u trenutku prijavljivanja poticaja u uzgoju fizičkog lica ima najmanje 3 rasplodne krmače.

Visina poticaja iznosi 40,00 KM po rasplodnom grlu. Visina poticaja može biti i manja, ovisno od broja odobrenih zahtjeva. Maksimalan iznos potpore po ovom osnovu iznosi 300,00 KM.

Sagledavajući predviđeni iznos sredstava za poticaj, primjedbe poljoprivrednika, strukturu kantonalnih i federalnih poticaja kao i praksu drugih općina sačinili smo Nacrt ovog Programa poticaja u cilju da se isti prihvati, te da bude više korisnika zadovoljno pravičnijom raspodjelom što bi se trebalo percipirati kao mogućnost sudjelovanja šire strukture poljoprivrednih proizvođača u životu i radu Općine.

Obrađivač:

Služba za gospodarstvo i financije
Pomoćnik načelnika Anto Bonić, dipl. ing. prom.

PREDLAGATELJ:

**Općinski načelnik
Zvonimir Anđelić, dipl. ing. građ.**